

Faktablad

MSB:s flygande resurser för skogsbrandsbekämpning

MSB:s flygande resurser för skogsbrandsbekämpning syftar till att stödja de kommunala räddningstjänstens förmåga att begränsa och släcka skogsbränder. När den kommunala räddningstjänsten ställs inför skogsbränder med snabb spridning, omfattande brandtillväxt och när deras egna resurser inte bedöms räcka till kan MSB erbjuda olika typer av förstärkningsresurser, till exempel stöd med helikoptrar och mindre skopande flygplan.

Helikoptrar

MSB har ett avtal med en helikopterleverantör som innebär att det under skogsbrandssäsong efter beslut kan finnas tillgång till minst tio brandbekämpande helikoptrar samt ytterligare en helikopter för koordineringsuppdrag. Helikopterresurserna är under brandrisksäsongen placerade i beredskap på olika orter i landet. De flygande resurserna är självförsörjande avseende bränsle och medför förmåga för samband med räddningsledningen med såväl RAKEL som telefon. Helikoptrar behöver ett vattendjup på åtminstone en meter för att fylla sina brandbyttor. Helikoptrarna som MSB har i beredskap har brandbyttor med volym av minst 1000 liter. Helikoptrarna kan utöver att tjänstgöra för vattenbombning även användas för att få en överblick över branden samt för att flyga t ex slanghäckar och motorsprutor till ett vattentag för att vattenförsörja en begränsningslinje.

Skopande flygplan

MSB har ett avtal som under skogsbrandssäsong ger tillgång till fyra skopande flygplan av typen Air Tractor AT-802 F. Planen är vattenbombningsplan har en kapacitet att släppa cirka 3 000 liter vatten per fällning. I flygresursen ingår besättning och nödvändig tillhörande logistik. Flygplanen baseras i Södermanland normalt men kan vid behov baseras på annan bas för att kunna agera snabbt vid en skogsbrand.

- Flygplan behöver ett tillräckligt brett, djupt, långt och rakt vattentag (ca 2000 m och med ett med djup över en meter) för att kunna fylla planen med vatten genom skopning.
- Utrustning och personal för samband mellan räddningsledning och planen med RAKEL.

Förfrågan om resurser

Vid behov av förstärkningsresurser kontaktar räddningsledning eller länsstyrelse MSB:s tjänsteman i beredskap, TIB. Telefon: 054-150 150 E-post: tib@msb.se

Formulär för förfrågan:

<https://www.msb.se/sv/arnesomraden/msbs-arbete-vid-olyckor-kriser-och-krig/forstarkningsresurser/forfragan-om-msbs-forstarkningsresurs/>

Information om MSB:s förstärkningsresurser vid skogsbrand:

www.msb.se/skogsbrand

MSB:s

vägledning i

skogsbrandssläckning:

<https://rib.msb.se/filer/pdf/30038.pdf>

Kartering av vattentag

Lämpliga vattentag, såväl som vattentag som avråds från att använda, har karterats med hjälp av Länsstyrelsen och finns tillgängliga på länken nedan: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=154655c2463b461bb6a18f59cd4e122d>

Avlysning av vatten

Det är lämpligt att den länsstyrelse eller det räddningsledningssystem som inkommit med förfrågan om insats med flygplan i förväg avlyser de vatten där skopning sker med till exempel VMA för att minska risken för störningar och kollisionsolyckor. Överflygning sker dock normalt innan skopning vilket bidrar till att få fartyg att lämna utrymme.

Koordinering och flygsäkerhet

God koordinering av inte minst flygande resurser är en förutsättning för flygsäkerhet och personsäkerhet på land och i vatten vid skogsbrandsbekämpning. Vattensläpp från luften kan leda till att slänter rasar eller att träd faller. Dessutom finns risk för kollisioner särskilt vid dålig sikt. UAS (eller drönare) är utmärkta att använda tidigt i en skogsbrandsinsats för att få en överblick men behöver tas ner på marken innan man flyger in helikoptrar eller flygplan i ett område. Annars kan utgöra en fara för flygsäkerheten. Upp till tio helikoptrar och upp till fyra flygplan kan samtidigt egenkoordineras om det är MSB:s resurser. Separation i rum eller tid är dock lämplig mellan resurstyperna vid egenkoordinering och en dedikerad koordineringshelikopter kan vara lämpligt att använda. När det är frågan om större operationer i synnerhet med utländska resurser, med engelska som språk, är det lämpligt att ta stöd av en effektivare koordineringsresurs. Kustbevakningen är särskilt lämpliga i sådana situationer att koordinera luftrummet (Aircraft coordinator, ACO) och sköta uppföljning och inriktning av samarbetet mellan insatser på mark, i luft och i vatten från ett särskilt flygplan. De har god sambandsförmåga (RAKEL, flyg och sjö-VHF) och kan skicka bilder och lägeskisser i KML-format för att dela lägesuppfattning med en räddningsstab.

Skydd mot spridning av miljöskadliga ämnen

MSB:s tillåter inga tillsatser i brandsläckningsvatten ens när vi arbetar utomlands där det är tillåtet. Vår släckmateriel för skogsbrandsbekämpning bedöms därför fri från PFAS-kemikalier. Däremot om insats behöver göras i särskilt känsliga miljöer som exempelvis skyddsområden för flodkräfta så finns det risk för smittspridning med att använda våra resurser. Detta beror på att de inte saneras tillräckligt mellan insatser för att garantera skyddet. Skyddet av känsliga biotoper behöver därför vägas in innan man skickar förfrågan om insats med MSB:s resurser.

Beredskap

Beredskapen med flygande resurser anpassas utifrån rådande brandriskvärden och tillgång andra resurser för skogsbrandsläckning såväl i Sverige som i Europa. Beredskapen finansieras delvis med EU-medel då de fyra mindre skopande flygplanen är en del av unionens civilskyddssamarbete (RescEU). Detta möjliggör en hög beredskapsnivå under hela säsongen. Att flygplanen kan komma att nyttjas för insatser i andra europeiska länder när vår brandrisk är låg borgar samtidigt för att piloterna får värdefull insatserfarenhet som vi kan använda i Sverige.

Förfrågan om flygande resurser för skogsbrandsbekämpning

En räddningsledare eller en länsstyrelse har möjlighet att rekvirera förstärkningsresurser från MSB, via myndighetens tjänsteman i beredskap, TIB. För kontaktuppgifter, se faktaruta.

Kontakta MSB

Tel: 0771-240 240

E-post: registrator@msb.se

Webb: www.msb.se/skogsbrand

www.msb.se